

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/177

Karar No : 1981/225

ÖZET : Sıkıyönetim ilanına neden olan olayla ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/ maddesinde yer alan bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Levent Koyupembe ve arkadaşları

O L A Y : İzmir'de faaliyet gösteren İlerici Gençler Derneği mensuplarının

karşıt görüşlü sol fraksiyona mensup kişiler tarafından baskı yapıldığını ileri süren bu dernek mensubu bir grubun, İstanbul İGD teşkilatından bazı şahıslarla temasa geçerek bir grup güvenlik sorumlusunun gönderilmesini istedikleri, İstanbul'da Türkiye sorumlus olan Bülent adındaki bir kişinin İstanbuldaki şubelerden birer sorumluyu Bakırköy Halk evinde topladığı, burada toplanan 13 kişilik grubu daha sonra bir çatışmada ölen Hürriyet Er isimli bir şahsın sorumluluğunda İzmir'e gönderildiği, değişik vasıtalarla İzmir gelen bu kişilerin İGD şubesinde bazı şahıslarla tanıştırıldıkları, burada yapılan toplantılarda İGD'lilerin Halkın Kurtuluşu, Dev-Gör ve Dev-Yol mensuplarının baskılarına maru kaldıkları, özellikle Karabağlar İGD şubesinin bu baskılardan etkilendiği, bunlara karşı eylem düzenlenmesinin gerektiğinin öne sürüldüğü ve planlandığı, İstanbul'dan gelen Turgay Koyuncu, Cemal Doğan, Nurani Ersoy adındaki şahısların Karabağlar Şubesine getirilerek orada yatıp kalkmaya başladıkları, Ali Bulut'un Turgay Koyuncu'ya eylemde kullanması için tabanca verdiği, İGD Konak Şubesinde sorumlu durumunda olan Yalçın Taş adındaki kişinin eylemler için ekipler oluşturduğu ve bu kişilere silahlar temin ettiği, bu suretle yukarıda açıklanan amaç doğrultusunda hareket etmek, şahıslara karşı cürüm işlemek için İlerici Gençler Derneği'ni paravana olarak kullanarak bir cemiyet kurdukları ve şiddet eylemlerine giriştikleri,

a) 11.5.1979 tarihinde Dev-Gör mensuplarının İGD'lileri dövüp yaralamaları nedeniyle 13.5.1979 günü Kemaraltı mevkiinde Dev-Gör mensupları ile İGD liler arasında çatışma çıktığı, bu olayda Yalçın Taş'ın tabanca ile ateş ettiği, sanıkların taşlı sopalı saldırıda buldukları,

b) 23.5.1979 tarihinde Bornova İGD tarafından düzenlenen "Dev-Yol'u İGD'ye saldırmaktan vazgeçmesi için uyarıyoruz." başlıklı haber bültenini Yeşilyurt'a dağıtmaya gittikleri, dönerken o civarda gördükleri Halkın Kurtuluşu grubundan olan şahıslarla karşılaştıkları, bu gruba silahlı saldırıda buldukları, Levent Koyupembe'nin Yalçın'ın kendisine verdiği tabanca ile üç el ateş ettiği, Yalçın Taş ve Alayehir'li Ayhan'ında ateş ettikleri, Ömer Gerçenli adlı kişiyi ayağından bir hafta iş ve gücünden, Kazım Sarıbaşı'yı

diz kapağından 2 gün iş ve gücünden, Mevlüt Yurdakul'u başından beş gün iş ve gücünden kalacak biçimde yaraladıkları,

e) 28.5.1979 tarihinde Yalçın Taş ve Abdullah Konuk Karşıyaka'lı arkadaşları ile gezmekte iken, Bostanlı'da bir gurubun bunları takip ettiğini farkedip, aralarında neden takip edildikleri konusunda tartışma çıktığı, bu durumu gören bekçinin arama ve kontrol yapmak istediğinde kaçtıkları, Yalçın Taş'ın bekçiye doğru havaya ateş ettiği, ertesi gün Dev-Yol'a mensup Hakan adlı kişiye İbrahim Bulut'un dört el ateş ettiği, bu olayda asıl amaçın karşıt görüşlülere sindirmek olduğu, bununla ilgili olarak Karşıyaka C.Savcılığı'nca 1979/1954 sayılı evrak ile tahkikat yapıldığı,

ç) 30.5.1979 günü saat 01.00 saatlerinde Karabağlar Çamlık Bölgesinde karşıt görüşlü şahısların yazdıkları yazıları silmeye ve kendi sloganlarını yazmaya gittiklerinde o civara bir arabanın geldiği, bu arabaya doğru ateş açtıkları, arabadan ateşle karşılık verilmesi üzerine tekrar ateş edildiği, Karabağlar İGD Başkanı Ali Bulut'un Levent Koyupembe, Reşat Güven, Abdullah Konuk, Ünal İnceler ve İstanbul'lu Fahri'yi bu olayla görevlendirdiği,

d) 31.5.1979 günü bu gizli cemiyet mensuplarından Levent Koyupembe, Abdullah Konuk, Reşat Güven ve İstanbul'lu Fahri'nin Dev-Genç li Çetin Can'a tabancaları ile ateş ettikleri fakat vuramadıkları, ancak orada bulunanlardan Gürsel Kayca'yı ve Kemal Erikçi'yi üç gün iş ve gücünden, Ahmet Pekin'in 5 gün iş ve gücünden, Ali Osman Otak'ı 15 gün iş ve gücünden kalacak biçimde yaraladıkları,

e) 1.6.1979 günü Turgay Çelikörs'ün Yalçın Taş'ın kendisine verdiği Bersa Marka tabanca ve mermiler üzerinde olduğu halde Karabağlar İGD yakınında buldukları bir sırada, bir gün önceki olayın tahkikatını yapan zabıta ekibi bunları görüp yaklaştığında, sanıkların ayrı ayrı yönlere kaçtıkları, kapısını açık gördükleri bir eve girip tabanca ve mermileri ayakkabılığa sakladıkları, kaçmak isterlerken polis tarafından yakalandıkları ve evde yapılan aramada tabanca ve mermilerin elde edildiği,

f) 3.6.1979 günü İGD Konak Şubesini aramaya gelen polis memurlarının kapı önündeki bir grup içinde bulunan sanık İbrahim Bulut'un ayağının altında paket içerisinde tabanca ve mermileri elde ettiği, ileri sürülerek İzmir C.Savcılığı'nca sanıkların cürüm ika için gizli cemiyet kurmak, Çetin Can'ı öldürmeye teşebbüs, 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranma, umuma açık yerlere yazı yazmak, Dernekler Yasası'na aykırı davranmaktan eylemlerine uyan,

Sanık Levent Koyupembe'nin Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-5., 6136 sayılı Yasa'nın 13(iki defa),

Sanık Altu Ortanoğlu'nun Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-5., 6136 sayılı Yasa'nın değişik 13(iki defa),

Sanık Turğay Çelikörs'ün Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-5., 6136 sayılı Yasa'nın değişik 13., 1630 sayılı Yasa'nın 4/k aracılığıyla 64/1.,

Sanık Turğay Koyuncu'nun Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-5., 536/2., 6136 sayılı Yasa'nın 13 (üç defa),

Sanık Cemal Doğan'ın Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-5., 536/2., 6136 sayılı Yasa'nın değişik 13.,

Sanık Seyit Yılmaz'ın Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-4-5., 1630 sayılı Yasa'nın 4/k aracılığı ile aynı Yasa'nın 64/1.,

Sanık Kubilay Karaoğlu'nun Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-5.,

Sanık Ali Bulut'un Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-4-5., 6136 sayılı Yasa'nın 1630 sayılı Yasa'nın 4/k. maddesi aracılığı ile 64/1.,

Sanık Seyit Aksu'nun Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-4-5., 1630 sayılı Yasa'nın 4/k. maddesi aracılığıyla 64/1.,

Sanık Kadir Uçar'ın Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-4-5., 1630 sayılı Yasa'nın 4/k maddesi aracılığıyla 64/1.,

Sanık Abdullah Gülle'nin Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-4-5., 1630 sayılı Yasa'nın 4/k maddesi aracılığıyla, aynı Yasa'nın 64/1.,

Sanık Adil Şengül'ün Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-5.,

Sanık Yalçın Taş'ın Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-4-5., 6136 sayılı Yasa'nın 13 (dört defa)

Maddeleri uyarınca cezalandırılmaları, İGD Karabağlar ve Konak Derneklerinin kapatılmaları istenmiş ve haklarında Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

Ayrıca yakalanamayan sanıklardan Saim Ağca ve Mehmet Bilge'nin de cürüm işlemek için kurulmuş olan bu gizli cemiyete katıldıkları, bunlardan Mehmet Bilge'nin İstanbul'dan gelen kendi görüşlerindeki kişilerin karşılanmaları hususunu önceden planladığı, nitekim gelenleri Sait Aksu ve Mehmet Bilge'nin karşıladığı, bu kişilere yer temin edilip yeme içme ve yatma masraflarının karşılandığı, diğer sanık Saim Ağca'nın 29.5.1979 günü devrimci yola mensup Hakan isimli kişiyi sindirme eylemine katıldığı ileri sürülerek İzmir C. Savcılığı'nca düzenlenen ek iddianame ile sanıkların eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 313/1-2-3-5., maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istenmiş ve haklarında kamu davası açılmıştır.

İzmir 4. Ağır Ceza Mahkemesi, 17.3.1980 gününde, 1979/443 esas, 1980/118 karar sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunduğunu,

2-İzmir'de faaliyet gösteren ilerici Gençler Derneği mensuplarına karşı görülen sol fraksiyona mensup kişiler tarafından baskın yapıldığı gerekçesiyle İstanbul İGD tlatından bazı şahısların İzmir'e gelerek çeşitli eylemlere giriştikleri, sanık Ahmet Çın de 29.5.1979 günü Osman Nurani Ersoy ve Seyfi Yılmaz'la birlikte Ala Bulut'tan al tabancayla Çamlık civarında Devrimci-Yol taraftarlarının oturdukları kahveyi kurşunları ve sanığın İGD'yi paravan olarak kullanarak gizli cemiyete dahil olduğu ileri sürerek İzmir C.Savcılığı'nca düzenlenen ek iddianame ile sanığın eylemine uyan Türk Cezaası'nın 313/1-2-3-5., ve 6136 sayılı Yasa'nın değişik 13.maddeleri uyarınca cezalandırılmı ve hakkında kamu davası açılmıştır.

İzmir 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 3.6.1980 gününde, 1980/181-257 sayı ile; Sanığa atı suçun, politik ve ideolojik nedenli ve sıkıyönetim ilanını gerektirir eylemlerden oldu

3-İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi, her iki ağır ceza kemesinden gelen dava dosyalarını şahsi ve fiili irtibat nedeniyle birleştirmiş ve 23. 1980 gününde, 1980/182-133 sayı ile; Sanıklara atılı suçun 1402 sayılı Yasa'nın değişik maddesindeki süre dışında işlenmiş olduğu,

Gerekçeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Böylece, İzmir 4. Ağır Ceza Mahkemesi^{ile} aynı yer 1. Ağır Ceza Mahkemesi ile İzmir kıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin konusu, nedeni, tarafları aynı olan da verdikleri kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahmesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığında, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Şere Tolungüç, Metin Şekercioğlu, Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 20.4.1981 günlü toplantıda, geçici Raportör Hakim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyad belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askeri, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yarg görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı ne katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yard Nursefa Pandar'ın Askeri Yargı'nın görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinle ten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, İzmir'de 20.2.1980 gününde ilan edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önceki tarihte, Mayıs-Haziran 1979 da işlenmiştir.

Dosyada bulunan belgelerin incelenmesinden, sanıkların genel merkezi İstanbul'd bulunan İlerici Gençler Derneği'nin (İGD) başkan, üye ve güvenlik görevlisi oldukları, İstanbul'dan çeşitli şubelerden toplanan kişilerle birlikte İzmir'de İGD'lilere karşı yapılan saldırılara karşı eylemler düzenliyerek birçok anarşik olaya karıştikları ve bir çoğun düzenledikleri, siyasal ve ideolojik amaçla işlenen bu suçların sıkıyönetim ilanına ned

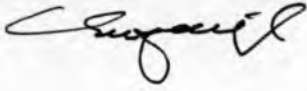
olan olaylara ilişkin bulunduğu ve Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 Sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği anlaşılmaktadır. Suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (a) fıkrasında öngörülen süre dışında işlenmesine karşın, İGD'ye ait olan ve sıkıyönetim ari Mahkemelerinde görülmekte bulunan suçlara ilişkin davalarla ortak ve genel amaç içinde bağlantısı açık olduğundan, bu davanın da aynı maddenin (b) fıkrası hükmü uyarınca Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiği bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 23.10.1980 g 1980/182-133 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 20.4.1981 gününde kesin ola oybirliğiyle karar verildi.

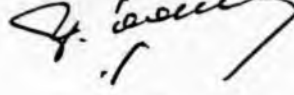
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özduval

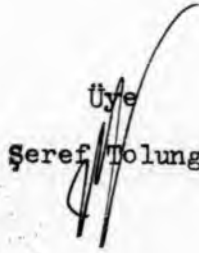
Üye

İsmail Oğuz

Üye

Şeref Tolungüç

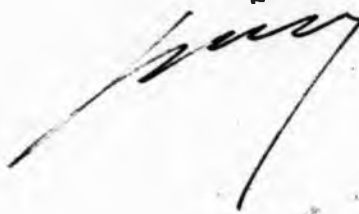

Üye

Metin Şekercioğlu

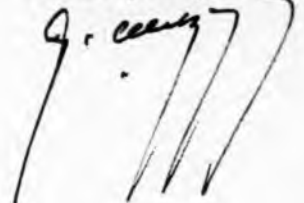
Üye

Servet Tüzün

Üye

Hasan Çelikkale

3.6.1981

G/T.